

DEĞERLENDİRME VE AKREDİTASYON UYGULAMA ESASLARI YÖNERGESİ (DAUY)

İÇİNDEKİLER	1
MADDE 1. Dayanak, Amaç ve Kapsam.....	2
MADDE 2. Tanımlar.....	2
MADDE 3. İLEDAK Akreditasyonunun Amaçları.....	2
MADDE 4. Akreditasyon Başvurusu Yapabilecek Programlar ve Kurumları.....	2
MADDE 5. Akreditasyona Başvuru Süreci.....	3
MADDE 6. Program Değerlendirme Ekipleri.....	4
MADDE 7. Programların Değerlendirmesi ve Ölçütlerin Yorumlanması.....	4
MADDE 8. Program Değerlendirme Sürecinin Aşamaları.....	5
MADDE 9. Değerlendirme Sürecinin Ayrıntıları.....	5
MADDE 10. Tutarlılık ve Yazım Kontrolleri.....	7
MADDE 11. Akreditasyon Kararları.....	8
MADDE 12. Akreditasyon Kararlarının Topluma Duyurulması.....	10
MADDE 13. İtirazlar.....	10
MADDE 14. Değerlendirme Dönemi İçindeki Değişiklikler.....	12
MADDE 15. Yönergede Değişiklik.....	12
MADDE 16. Yürürlük.....	12

MADDE 1. DAYANAK, AMAÇ VE KAPSAM

Bu yönerge, İletişim Araştırmaları Derneği (İLAD) Tüzüğü ve İLAD İletişim Eğitimi Değerlendirme Akreditasyon Kurulu (İLEDAK) Çalışma Yönetmeliği uyarınca hazırlanmıştır.

Bu yönergenin amacı, İLEDAK'ın program değerlendirme ve akreditasyon uygulama esaslarını düzenlemektir.

MADDE 2. TANIMLAR

Bu yönergede geçen:

İLAD:	İletişim Araştırmaları Derneği'ni,
Yönetim Kurulu:	İLAD Yönetim Kurulu'nu,
İLEDAK:	İletişim Eğitimi Değerlendirme Akreditasyon Kurulu'nu,
Ölçütler:	İletişim eğitim programlarının akreditasyon değerlendirmesinde kullanılacak İLAD/İLEDAK Değerlendirme Ölçütleri'ni,
Kurum:	Akreditasyon başvurusu yapılan programın bağlı olduğu yükseköğretim kurumunu (üniversite) tanımlamaktadır.

MADDE 3. İLEDAK AKREDİTASYONUNUN AMAÇLARI

İletişim programlarının İLAD tarafından akreditasyonu gönüllülük esasına dayalı bir süreç olup, İLAD kendisine başvuran programları akredite etme amacı ile değerlendirir. İLAD akreditasyonu, Türkiye'de iletişim eğitiminin kalitesinin yükseltilmesine katkıda bulunmak üzere aşağıdaki hedeflere ulaşmayı amaçlamaktadır:

- Başvuran iletişim programları arasında İLAD değerlendirme ölçütlerini sağlayanları belirlemek.
- Akredite edilen programları ilan ederek, İLAD değerlendirme ölçütlerini sağlayan programlar konusunda toplumu, öğrenci adaylarını, öğrenci danışmanlarını, öğrenci velilerini, eğitim kurumlarını, mesleki kurum ve kuruluşları, olası işverenleri ve devlet kurumları ve diğer paydaşları bilgilendirmek.
- İletişim alanındaki eğitim programlarının sürekli iyileştirilmesi ve yeni programların geliştirilmesi konularında yönlendirmek.

MADDE 4. AKREDİTASYON BAŞVURUSU YAPABİLECEK PROGRAMLAR VE KURUMLAR

- Türkiye, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) ve YÖK tarafından tanınan dış ülkelerdeki yükseköğretim kurumlarında yer alan ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitim programlarını yürüten yükseköğretim kurumları, akreditasyon amacıyla İLAD'a değerlendirilme başvurusu yapabilir.
- Başvuru yapan programın alanı "iletişim" ile ilgili olmalıdır.
- İlk kez başvuru yapacak bir programın, başvuru tarihinden önce mezun vermiş olması gereklidir.
- Başvuru yapan bir programda, öğrencilerin programı tamamlayabilmek için seçebilecekleri çeşitli opsiyonların bulunması durumunda, bu seçeneklerin her birinin, ayrı ayrı değerlendirme ölçütlerinin tümünü sağlaması gerekmektedir.
- Akreditasyon başvurusu yapılan bir program için kurumda ikinci öğretim de uygulanmaktaysa, bu programın değerlendirilmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır:
  - Başvuru hem normal öğretim, hem de ikinci öğretim için yapılmalıdır.
  - Kurumlar bu programın İLAD ölçütlerini sağladığını, hem normal öğretim hem de ikinci öğretim için ayrı ayrı göstermek zorundadır.
  - Normal öğretim programları daha önceden değerlendirilmiş olmasına karşın, o sırada henüz açılmamış veya mezun vermemiş oldukları için değerlendirilmemiş ikinci öğretim programlarının başvuruları mezun verdikten sonraki normal öğretim programlarının ilk genel değerlendirmesinde yapılır.
- Programlarının İLAD tarafından akreditasyonunu isteyen çok yerleşke bir kurumun birbirinden fiziki ve idari olarak anlamlı farklılıklar gösteren her yerleşkesi, değerlendirme sürecinde ayrı bir kurum olarak kabul edilecektir.

MADDE 5. AKREDİTASYONA BAŞVURU VE DEĞERLENDİRME SÜRECİ

5.1 Akreditasyon İçin İlk Kez Başvuran Programlar

- (a) Akreditasyon amacıyla bir veya daha fazla programı için ilk kez değerlendirme talep etmek isteyen bir kurum, bu isteğini değerlendirmenin yapılacağı yılın Şubat ayı sonuna kadar yazılı olarak İLAD'a iletir. Kurum, bu yazıda hangi programlar için başvuru yapmak istediğini belirten bir form doldurur.
- (b) Kurumun akreditasyon isteği İLAD/İLEDAK tarafından akreditasyon isteklerinin zamanlaması ve Madde 4'teki koşullara uygunluğu açısından incelenir.
- (c) İLAD, akreditasyon başvurusu yapılan programların değerlendirilmeye alınıp alınamayacaklarını, değerlendirmeye alınabilecek programlar için belirlenen toplam akreditasyon ücretini ve ödeme koşullarını en geç Mart ayı sonuna kadar kuruma bildirir. (Başvuru ve müteakip süreler, yılın koşullarına göre İLAD tarafından değiştirilirse önceden ilan edilir.)
- (d) Kurumun akreditasyon talebi, İLAD'ın bildirimini ve koşullarını kabul ettiğine ilişkin teyit mektubunu Nisan ayı sonuna kadar İLAD'a göndermesiyle kesinleşmiş olur. Bu tarihe kadar teyit mektubu göndermeyen kurumların başvuruları kurumları tarafından geri çekilmiş sayılır.
- (e) Kurum, akreditasyon talepleri kesinleşen programlarının her biri için İLEDAK tarafından belirlenmiş format ve içerikte bir "özdeğerlendirme" dosyası hazırlar. Her programa ilişkin özdeğerlendirme dosyasının ve eklerinin bir adet basılı kopyasını ve bir adet elektronik kopyasını CD formatında veya diğer dijital formlarda değerlendirmenin yapılacağı yılın Temmuz ayı sonuna kadar İLAD'a gönderir. Bu tarihe kadar özdeğerlendirme raporu/dosyası göndermeyen kurumların başvuruları geri çekilmiş sayılır.
- (f) İLEDAK kurumlar tarafından gönderilen özdeğerlendirme dosyalarının istenen formata uygunluk ve içerik bakımından ön değerlendirmesini yapar.
- (g) İLEDAK, gerekli gördüğü takdirde, sadece format yetersizliği saptanan özdeğerlendirme raporlarındaki bu yetersizliklerin 15 gün içinde giderilmesini Ağustos ayı sonuna kadar ilgili kuruma bildirir. Özdeğerlendirme raporlarındaki format yetersizliklerini, bu yetersizliklerin İLEDAK tarafından bildirilmesini takiben 15 gün içinde gidermeyen programların başvuruları kurumları tarafından geri çekilmiş sayılır.
- (h) Özdeğerlendirme raporlarının İLEDAK tarafından yapılan ön incelemesinde, programın akreditasyon almamasına neden olacak raporlama ve/veya ölçüt yetersizlikleri saptanırsa, ilgili programın akreditasyon değerlendirmesi durdurulur. Bu durum gerekçesiyle birlikte, İLEDAK tarafından Eylül ayı sonuna kadar ilgili kuruma bildirilir. Bu yetersizliklerin kurum tarafından giderilmesinden sonra, en erken bir sonraki değerlendirme döneminde İLEDAK'a tekrar başvurulabileceği bilgisi verilir. Ön inceleme sonucunda ölçüt yetersizliği bildirim yapılmaması, değerlendirme ekibince yapılacak ayrıntılı inceleme sonucunda ölçüt yetersizliği değerlendirmesi yapılmayacağı anlamına gelmez.
- (i) Özdeğerlendirme raporlarında programın akreditasyon değerlendirmesini durduracak raporlama ve/veya ölçüt yetersizlikleri saptanmayan ve format bakımından uygun bulunan programlar ile format yetersizliklerini 15 gün içinde gideren programların değerlendirme süreci İLEDAK tarafından başlatılır.
- (j) İLEDAK, akreditasyon talebi kesinleşen programlar için değerlendirme ekibi kurma çalışmalarına başlar.
- (k) Başvuru sayısının yüksek olması durumunda, İLEDAK aynı değerlendirme yılı içinde ikinci bir değerlendirme dönemi oluşturabilir.

5.2 Akreditasyon Süresi Dolan Programlar

- (a) İLAD, akreditasyon süresi dolacak olan programlara, akreditasyon sürelerinin dolacağı tarihten iki yıl önceki Aralık ayının sonuna kadar bir hatırlatma yazısı gönderir.
- (b) Bu programların başvuru işlemlerinde, akreditasyon için ilk kez başvuru yapacak programlar için Madde 5.1'de verilen süreç aşağıdaki farklılıklarla uygulanır.

1- Akreditasyon süresi dolacak olan ve İLAD tarafından genel değerlendirme veya ara değerlendirme işlemi görecektir programları için değerlendirme talep etmek isteyen bir kurum, bu isteğini akreditasyon sürelerinin dolacağı tarihten bir yıl önceki Şubat ayının sonuna kadar yazılı olarak İLAD'a iletir. Kurum, bu yazıda hangi programları için başvuru yapmak istediğini bildirir. Değerlendirme isteği Şubat ayı sonuna kadar İLAD'a iletilmeyen programlar için kurumlar akreditasyon değerlendirme başvurusu yapmamış sayılır.

2- Ara rapor veya ara ziyaret değerlendirmesi yapılacak programlar kapsamlı bir özdeğerlendirme raporu yerine, yalnızca bir önceki genel değerlendirmede saptanmış olan zayıflık, kaygı ve gözlemlere odaklı bir ara rapor/dosya hazırlarlar. Bu raporun ve eklerinin bir adet basılı kopyasını ve bir adet CD veya diğer dijital

formatlarda elektronik kopyasını değerlendirmenin yapılacağı yılın Temmuz ayı sonuna kadar İLAD'a gönderirler. Bu tarihe kadar ara rapor göndermeyen programların başvuruları kurumları tarafından geri çekilmiş sayılır.

3- "Raporla kanıt göster" veya "ziyaretle kanıt göster" değerlendirmelerinde, yukarıdaki (2) numaralı maddedeki tarih Temmuz ayı sonu olarak uygulanır. Bu tarihe kadar ara rapor göndermeyen kurumlar ilgili programları için akreditasyon değerlendirme başvurusu yapmamış sayılır.

5.3 Başvuru ve Değerlendirme Süreci Takvimi:

Başvuru ve Değerlendirme Süreci Takvimi, her yıl İLAD tarafından ilan edilir ve ilgili kurumlara bildirilir.

5.1 ; 5.2 ; 6.4 maddelerinde akreditasyon başvuru ve değerlendirme süreci ile ilgili belirtilen süreler, İLAD tarafından değiştirilebilir. Olağanüstü hallerde (pandemi, doğal afetler gibi) dönemin koşullarına göre akreditasyon süreleri ve sürecin işleyişine ilişkin yapılan değişiklikler ilan edilir.

MADDE 6. PROGRAM DEĞERLENDİRME EKİPLERİ

- (a) İletişim programlarını değerlendirecek ekipler İLEDAK tarafından seçilmiş bir ekip başkanı ile eldeki program değerlendiricisi havuzundan yine İLEDAK tarafından, programın uzmanları arasından seçilmiş program değerlendiricilerinden oluşur. Ekip başkanı, İLEDAK'ta görev yapmakta olan veya daha önce görev yapmış olan üyeler arasından veya gerektiğinde en az iki dönem İLEDAK değerlendiriciliği yapmış deneyimli program değerlendiricileri arasından seçilir.
- (b) Gerekli görülürse, ekip eş başkanı ve/veya eş değerlendiriciler de kullanılabilir.
- (c) Değerlendirme ekipleri en az üç kişiden oluşur.
- (d) Ara değerlendirmeler veya kanıt göster değerlendirmeleri gibi, değerlendirme odağının çok kısıtlı ve değerlendirilecek programlar arasında önemli ölçüde örtüşme olduğu durumlarda ekipteki üye sayısı azaltılabilir.
- (e) Değerlendirme ekip üyeleri belirlenirken;
  - 1- İlgili kurumla olası bir çıkar çatışması/çakışması,
  - 2- Ekip içi kurumsal dağılım, akademik – sektör temsil dengesi ve kadın/erkek dengesi,
  - 3- Eş-ekip başkanı ve/veya eş-değerlendirici gereksinimi,
  - 4- Program değerlendiricilerinin ulaşım gereksinimleri gibi hususlar göz önünde bulundurulur.
- (f) Program değerlendirme ekiplerinin oluşumu en geç Ekim ayının sonuna kadar kesinleştirilir ve ilgili kurumlara İLAD tarafından bildirilir. Ekip üyeleri ile kurum arasında çıkar çatışması veya çakışması olup olmadığı kuruma sorulur ve ekip için onay istenir. Kurumlardan özdeğerlendirme veya ara raporlarının ve eklerinin basılı ve elektronik birer kopyasını ilgili her ekip üyesi, ekip başkanı ve eş başkanı için olmak üzere, gereken sayıda İLAD ofisine / ya da ekip üyelerine iletmeleri istenir. Ofis rapor kopyalarını ilgili üyelere iletir.
- (g) Bu noktadan itibaren ekibin kurumla olan tüm haberleşmeleri ve düzenlemeler ekip başkanı ve programları yürüten fakültenin dekanının ortak sorumluluğunda ve işbirliğiyle yürütülür.

MADDE 7. PROGRAMLARIN DEĞERLENDİRMESİ VE ÖLÇÜTLERİN YORUMLANMASI

Akreditasyon için başvuran programların değerlendirmeleri, bu programların değerlendirme ölçütlerini sağlayıp sağlamadığını saptamak için yapılır. Ölçütlerin değerlendirme sürecinde kullanımı sırasında aşağıdaki noktalara dikkat edilmesi gerekmektedir.

- (a) Her ne kadar kurumlar kendi farklı terminolojilerini kullanabilirlerse de, İLAD/İLEDAK ölçütlerini kullanarak yapılan değerlendirmelerde aşağıdaki temel tanımların tutarlı olarak kullanılması gerekmektedir:

Program Eğitim Amaçları: Programın mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklenenleri tanımlayan genel ifadeler.

Program Öğrenme Çıktıları: Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinliklerini tanımlayan ifadeler.

Ölçme: Program eğitim amaçları ve program çıktılarına erişim düzeylerini saptamak üzere çeşitli yöntemler kullanarak yürütülen veri ve kanıt tanımlama, toplama ve düzenleme süreci.

- Değerlendirme:** Ölçmeler sonucu elde edilen verilerin ve kanıtların çeşitli yöntemler kullanılarak yorumlanması süreci. Değerlendirme süreci, program eğitim amaçlarına ve program çıktılarına erişim düzeylerini vermeli ve programı iyileştirmek üzere alınacak kararlar ve yürütülecek eylemlerde kullanılmalıdır.
- (b) Eğitim programlarındaki dersler ile ders içeriklerinin seçimi ve düzenlenmesinde programları yürüten kurumlar özgürdür. Bu içeriklerde niteliksel etmenler, kredi-saat gibi niceliksel etmenlerden daha önemlidir. Eğitim programının, ölçütlerde verilen genel ilkeleri sağlama durumu titizlikle kontrol edilmelidir.
- (c) Öğretim yöntemleri ve bu yöntemlerin kullanımı sürekli gelişim göstermektedir. Öğrenme düzeyini değerlendirme yöntemleri de sürekli evrim içindedir. Bir derste veya bir programın tümündeki derslerde geleneksel bir öğretim yöntemi de kullanılsa, yenilikçi bir öğretim yöntemi de kullanılsa, program öğrenme çıktılarına ulaşıldığından emin olmak için öğrenme düzeyini çağdaş ve en güvenilir yöntemlerle değerlendirme zorunluluğu vardır.
- (d) İLEDAK tarafından değerlendirilecek bir program, adında özel bir alan vurgulaması bulunsun veya bulunmasın, temelde bir iletişim eğitim programı olmalıdır; dolayısıyla, bir iletişim eğitim programının değerlendirilmesinde,
- 1- Program adındaki sözcükler veya vurgulama ne olursa olsun, bir iletişim eğitim programı olarak yeterli olması,
  - 2- Programın veya program seçeneklerinin adındaki alan vurgusunu yansıtması öncelikle göz önünde tutulmalıdır.
- (e) Bir programın adı, programa özgü ölçütü bulunan bir veya daha fazla programla ilişkili ise, bu program ilgili tüm programların ölçütlerini de sağlamalıdır.
- (f) İLAD/İLEDAK ölçütleri arasında programa özgü ölçütü olmayan bir programın akreditasyon başvurusunda, programa özgü ölçütünün bulunmaması nedenine bağlı olarak, İLAD tarafından verilecek karar doğrultusunda, Ölçütlerin Belirlenme Usulü Yönergesi doğrultusunda yapılan çalışmalar esas alınarak yapılır.

MADDE 8. PROGRAM DEĞERLENDİRME SÜRECİNİN AŞAMALARI

Hem niteliksel hem de niceliksel etmenlerin değerlendirilmesini içeren ve sonunda bir akreditasyon kararı verilecek program değerlendirme süreci aşağıda verilen üç aşamadan oluşur:

(A) Kurum tarafından hazırlanan özdeğerlendirme raporunun incelenmesi:

Özdeğerlendirme raporu, kurumun akreditasyon için başvurduğu programları, bu programların yürütülmesinde uygulanan süreçleri, ilgili tüm akademik ve idari birimleri belli bir formatta açıklayan ve değerlendirilen kuruma ait bir tanıtım belgesidir. Özdeğerlendirme raporunun incelenmesi sırasında değerlendirme ekibi üyelerince ziyaret öncesi değerlendirme için gerekli görülen her türlü ek bilgi ve belge kurum ziyaretini beklemeden, kurumdan istenir. Kurumlar, değerlendirilecek programlarının her birinden değerlendiriciler tarafından belirlenecek rastgele bir yöntemle seçilecek mezunların not belgelerini (transkript) ziyaret öncesi analizleri için değerlendirme ekibine gönderir. Seçilecek transkriptlerin son üç yıllık dönemi yansıtması istenir.

(B) Kurum ziyareti:

Değerlendirme ekibi, özdeğerlendirme raporunu ve kurumdan istenen ek bilgi ve belgeleri incelemesinin yanı sıra, kurum ziyareti ve yerinde inceleme yapar. Kurum ziyaretinin değerlendirme ekibi açısından üç amacı vardır:

- 1-Özdeğerlendirme raporunda yeterince açıklanamayacak etmenleri değerlendirmek. Örneğin, akademik ortam, öğrencilerin ve öğretim elemanlarının motivasyonu, öğretim elemanlarının ve öğrencilerin sürekliliği ve kararlılığı, personel ve öğrencilerin niteliği, eğitim çıktı ölçümlerinin dayandırıldığı öğrenci çalışmaları, özdeğerlendirme raporunda yazılı olarak belgelenmesi kolay olmayan diğer etmenler.
- 2- Kurumun güçlü ve gelişmeye açık yanlarının belirlenmesine yardımcı olmak.
- 3- İLAD/İLEDAK değerlendirme ölçütlerinin sağlandığının kanıtı olarak kurum tarafından hazırlanan belge ve bilgileri incelemek, fiziksel olanakları yerinde görmek.

(C) Değerlendirme ekibi tarafından rapor hazırlanması: Değerlendirme ekibi kurum ziyaretini izleyen kırk beş (45) gün içinde, özdeğerlendirme raporunun içeriği, kurumdan talep edilen bilgi ve belgeler ve kurum ziyareti sırasında yapılan görüşmeler, görülen mekânlar, incelenen belgeler, edinilen bilgiler ile kurumun çıkış bildirimine verdiği (15 gün yanıtını) da göz önünde tutarak, bir taslak rapor hazırlar ve İLEDAK'a teslim eder.

MADDE 9. DEĞERLENDİRME SÜRECİNİN AYRINTILARI

Bir programın ilk akreditasyonuna karar vermek veya akredite olmuş bir programın genel veya ara akreditasyon değerlendirmesini yapabilmek için ayrıntılı bir incelemeye gerek vardır. Bu tür bir inceleme, İLEDAK tarafından

hazırlanan "İLEDAK Değerlendirme Kılavuzu'nda verilen esaslara göre değerlendirme ekipleri tarafından yürütülür. Değerlendirme sürecinin bazı önemli ayrıntıları aşağıda verilmiştir.

- (a) Akreditasyonun yenilenmesi için, her programın beş (5) yıllık zaman aralıklarında ayrıntılı değerlendirmesi yapılmalıdır. "Genel Değerlendirme" olarak adlandırılan bu tür ayrıntılı değerlendirmeler, bir kurumun akredite olmuş tüm programları için İLAD tarafından olabildiğince eş zamanlı yürütülür. Bu eş zamanlama, hiç bir programın altı (6) yıldan uzun bir süre değerlendirilmemesine yol açmayacak şekilde düzenlenir. Akreditasyon süresi aynı kurumda daha yakın bir zamanda genel değerlendirmesi yapılacak başka programlarla eş zamanlama sağlamak amacıyla beş (5) yıldan daha kısa tutulabilir. Bu tür süre değişiklikleri ilgili kurumun onayı alınarak yapılır.
- (b) Eğer bir programa akreditasyon verilmezse veya verilmiş olan akreditasyon yapılan bir değerlendirme sonucunda kaldırılırsa, kurum bu karara itiraz edebilir ve ayrıntıları Madde 13'te verilen şekliyle hemen yeniden değerlendirme isteyebilir. Bu tür bir yeniden değerlendirme isteği İLAD Yönetim Kurulu tarafından yerinde görülürse, İLEDAK tarafından yapılacak yeniden değerlendirme Genel değerlendirme şeklinde yapılır.
- (c) Genel değerlendirmede bazı yetersizliklerin saptanması bir ara değerlendirme yapılmasını gerektirir. Ara değerlendirmeler, yalnızca bir önceki genel değerlendirmede belirtilmiş gözlemler, kaygılar, zayıflıklar ile kurumun bu gözlem ve yetersizlikleri giderme doğrultusunda aldığı önlemler ve gerçekleştirdikleri iyileştirmeler üzerinde odaklanır. Bir ara değerlendirme, bir önceki değerlendirmede belirtilmiş yetersizliklerin türüne bağlı olarak odaklanmış bir kurum ziyaretini de içerebilir. Ara değerlendirmede kurum tarafından sağlanan bilgiler, belgelerde ve/veya ziyaret sırasında edinilen bilgiler, belgelerde, yapılan görüşmelerde ve mekân ziyaretleri sırasında, değerlendirme ölçütleriyle ilgili bir önceki değerlendirmede belirtilmemiş yeni yetersizlikler ve gözlemler belirlenirse, bu yeni yetersizlikler ve gözlemler değerlendirme raporunda ayrı bir bölüm altında yer alır ve bir önceki değerlendirmeden sonra oluştuğu saptananlar Madde 14 kapsamında düşünülerek, programa verilecek akreditasyon kararında dikkate alınır, diğerleri ise akreditasyon kararını etkilemez.
- (d) Ara ziyaret gerektirmeyen, yani yalnızca ara rapora dayalı değerlendirmelerde, aynı dönemde kurumun ziyaret gerektiren başka programları değerlendirilmeyecekse, bu ara rapor genellikle İLEDAK üyelerinden birisi tarafından değerlendirilir. İLEDAK üyesi bir değerlendirici, gerekiyorsa ilgili program değerlendiricilerinden yardım isteyebilir.
- (e) Değerlendirme ekibinin kurumu ziyaret tarihi, ekip üyelerine ve kuruma uygun olacak şekilde ekip başkanı ve kurumun yetkili yöneticisi (genellikle dekan veya ilgili dekan yardımcısı) tarafından ortaklaşa kararlaştırılır.
- (f) Ziyaret ekibinin ziyaret sırasındaki inceleme ve değerlendirme etkinlikleri, ziyaret ekibinin ek bilgi, ek belge, görüşme ve inceleme isteklerini de karşılayacak şekilde ziyaret öncesinde ekip başkanı ve ziyaret edilen kurumun yetkili yöneticisi eşgüdümünde tüm ayrıntıları ile ortaklaşa planlanır. Program değerlendiricilerinin ziyaret planına yönelik isteklerinin ayrıntıları ilgili programın yöneticisi (genellikle bölüm başkanı veya ilgili bölüm başkan yardımcısı) ile değerlendirici arasında ortaklaşa planlanır, dekan ve ekip başkanı bu konuda bilgilendirilir.
- (g) Gözlemciler, değerlendirme ekiplerine ancak ekip başkanı ve kurumun izni ile katılabilir.
- (h) Yönetim, öğrenci hizmetleri, kütüphane, bilgisayar ve enformatik alt yapısı, diğer bölüm ve fakülteler gibi akademik birimlerin desteği, vb. genel kurumsal işlemlere ilişkin konular, yalnızca değerlendirilen programlara verilen hizmetler açısından değerlendirmeye alınacaktır.
- (i) Ekip ziyaretini zorlaştıran olağanüstü koşullarda (pandemi, doğal afetler gibi) ekipler çalışmalarını, kurumun ve programın yöneticileri, öğrencileri ve ilgili kişileri ile çevrimiçi görüşmeler yolu ile gerçekleştirir. Ekip başkanı gerektiğinde kuruma altyapıyı incelemek üzere ekip üyelerinden bir veya iki değerlendiriciyi ziyaret için görevlendirir.
- (j) Ekip üyelerinin gidişini tümüyle engelleyecek zorunlu durumlarda, teknolojinin olanakları kullanılarak video çekimler ve canlı çekimler yöntemi ile kütüphane, bilgisayar ve enformatik alt yapı ile ilgili incelemeler ve tüm saha ziyareti çalışmaları çevrimiçi olarak tamamlanabilir.
- (k) Ziyaret bulgularının bildirim:

1- Ziyaret ekibi, kurum ziyaretinin son etkinliği olarak gerçeklere dayalı bulgularını, üniversitenin rektörüne veya yerine gösterdiği kişiye ve kendisinin uygun göreceği kurum akademik personelinden oluşan gruba sözlü olarak sunar. Bu bildirim "Çıkış Bildirimi", çıkış bildirimini yapıldığı toplantı "Çıkış Görüşmesi" olarak adlandırılır. Çıkış bildirimini olağanüstü koşulların getirdiği zorunlu durumlarda çevrimiçi olarak gerçekleştirilebilir.

2- Çıkış bildirimini, değerlendirmeye ilişkin ziyaret / değerlendirme sonucu bulgularını yansıtmalıdır. Bu değerlendirmeler, kuruma verilecek kesin rapora dönüşme sürecinde çeşitli nedenlerle hafifletilebilir veya ağırlaştırılabilir.

3- Ziyaret ekipleri, sözlü olarak sundukları yetersizlikleri çıkış görüşmesinin bitiminde yazılı olarak kuruma verir / iletir.

4- Kurum, değerlendirme ekibinin bıraktığı / hazırladığı yazılı yetersizlik açıklamalarına ziyareti izleyen onbeş (15) günlük süre içinde yanıt verebilir. Bu süre içinde kurumdan İLEDAK'a ve ekip başkanına herhangi bir yanıt ulaşmaması, çıkış bildirimindeki tüm değerlendirmelerin kurum tarafından kabul edildiği ve bu değerlendirmelere itiraz hakkında vazgeçildiği anlamına gelir.

5- Kurum tarafından verilecek on beş (15) gün yanıtının birincil amacı, çıkış bildiriminde sunulan ekip değerlendirmesinin dayandırıldığı bilgi ve izlenimlerdeki "maddi hataları" düzeltmektir. Ancak, kurum onbeş (15) gün yanıtında değerlendirme ekibi raporunun hazırlığında göz önünde bulundurulmak üzere ek bilgi de sunabilir. Çıkış bildirimlerine kurumlardan yanıt verildiği durumlarda, İLEDAK her ne kadar esnek bir yaklaşım içinde olacaksa da, genellikle akreditasyon kararlarını değerlendirilen programların ziyaret sırasındaki durumuna dayandıracaktır. Ancak, ziyaret sırasında saptanan yetersizlikler, gerekli düzeltme veya değişikliklerin ziyaret sonrası on beş (15) gün içinde kararlaştırılmış ve uygulanmaya başlanmış olmaları ve yetkili yöneticiler tarafından imzalanmış resmi belgeler ile kanıtlanmış olması durumunda düzeltilmiş sayılırlar. Bir sorunu düzeltmeye yönelik bazı girişimlerde bulunulmuş ve bazı önlemler alınmaya başlanmış olmasına rağmen bu önlemlerin etkilerinin tam olarak sonuç vermeye başlamadığı veya yalnızca bazı iyi niyet işaretlerinin görüldüğü durumlarda, düzeltici önlemlerin etkileri, İLEDAK tarafından bir sonraki planlanmış ara ziyaret veya ara rapor değerlendirilmesi sırasında dikkate alınır.

6- Her kurum ziyareti sonrasında, İLEDAK ekibi, temel bulgularını ve akreditasyon önerilerini içeren bir taslak rapor hazırlar. Bu taslağın değerlendirilen programları yürüten fakülte geneli için ayrı bir bölüm, her program için de ayrı birer bölüm içermesi beklenir. Ziyaret edilen kurumdaki çıkış bildirimine yanıt verilmesi durumunda, taslak rapor, kurumun on beş (15) yanıtını ve bu yanıtlara ilişkin ekip değerlendirmelerini de içerecek şekilde hazırlanır. Hazırlanan taslak rapor, ekip başkanı tarafından İLEDAK Başkanına yazılı olarak teslim edilir. Tutarlılık ve yazım kontrolleri yapılan raporlar İLEDAK değerlendirme takvimine göre görüşülür ve karara bağlanır. Bu kararlar İLAD Yönetim Kurulu'nun onayına sunulur. Onaylanan raporlar, kurumlara verilecek kesin raporlardır.

7- Kuruma verilen bildirim genellikle aşağıdaki türden ifadeleri içerir:

- **Eksiklik Bildirimi:** Bir ölçütün sağlanmadığının bildirimidir. Program, ilgili ölçüt ile uyumlu değildir. Kurumca hemen önlem alınmalıdır.
- **Zayıflık Bildirimi:** Bir ölçütün kısmen sağlandığını, ancak bu durumun zorlukla elde edildiğini ve bir sonraki genel değerlendirmeye kadar programın niteliğinde bir bozulma olmayacağı garantisiz olduğunu gösterir. Ölçütün daha kuvvetli bir şekilde sağlanması için kurumca düzeltici önlemler alınması gerekir.
- **Kayıp Bildirimi:** Bir ölçütün halen yeterince sağlanmadığını, bu durumun yakın gelecekte değişme potansiyelinin olduğunu gösterir. Ölçütün sağlanmasının devamını garanti etmek için kurumca olumlu bir girişimde bulunulmasında yarar vardır.
- **Gözlem Bildirimi:** Değerlendirmede kullanılan ölçütler ile doğrudan ilgili olan ya da olmayan bir yorum veya öneridir. Kurumun programını daha da geliştirmek için gösterdiği sürekli çabalara yardımcı olmak üzere belirtilmiştir.

MADDE 10. TUTARLILIK VE YAZIM KONTROLLERİ

Programların akreditasyon değerlendirmesi sonucunda, kurumlara yapılacak bildirimlerin hem değerlendirmeler hem de şekilsel olarak birbirleriyle tutarlı olmaları, her türlü yazım yanlışlarından arındırılmış olmaları gerekmektedir. Taslak raporların İLEDAK tarafından görüşülmesinden önce, değerlendirme tutarlılığının üç düzeyde sağlanmış olmasına dikkat edilir.

- a) **Ekip içi tutarlılık:** Bir kurumun değişik programlarını değerlendiren ekipte, bu programların belirli bir ölçütteki benzer yetersizliklerinin değerlendirmesi tutarlı olmalıdır. Bu düzeydeki tutarlılığın sağlanmasından ekip üyelerinin hepsi sorumludur, ancak birincil sorumluluk ekip başkanına aittir. Ekip içi tutarlılığın kurum ziyaretinin son gününde yapılacak çıkış görüşmesinden önce sağlanmış olması gerekir.
- b) **Ekipler arası tutarlılık:** Bir değerlendirme döneminde farklı kurumlarda yapılan program değerlendirmelerinde, belirli bir ölçütteki benzer yetersizliklerinin değerlendirmesi tutarlı olmalıdır. Bu düzeydeki tutarlılığın sağlanmasından, birincil düzeyde bu kurumların değerlendirme ekiplerinin başkanları sorumludur. Ancak, bu düzeydeki tutarlılığı garanti etmek için, mümkünse o dönem ekip başkanlığı yapmamış olan İLEDAK üyelerinden oluşturulacak bir **Tutarlılık**

Komisyonu, ekipler arası tutarlılık kontrollerini yapar. Olası tutarsızlıklar ilgili ekip başkanları ve gerekiyorsa onların aracılığıyla program değerlendiricileri devreye alınarak giderilir.

- c) **Yıllar arası tutarlılık**: Bir ölçütteki benzer yetersizliklerin değerlendirmesi, bu yetersizliklerin farklı değerlendirilmesine ilişkin kesin bir İLEDAK kararı bulunmuyorsa, yıllar içinde tutarlı olmalıdır. Bu düzeydeki tutarlılığın sağlanmasından, birincil düzeyde her yıl kurulmakta olan ekiplerin başkanları sorumludur. Ancak, bu düzeydeki tutarlılığı garanti etmek için, o dönem kurulacak olan Tutarlılık Komisyonu yıllar arasındaki tutarlılık kontrollerini de yapar.

İLEDAK tarafından görevlendirilen bir İLEDAK üyesi, tutarlılık kontrolleri tamamlanan taslak raporları format, yazım hataları ve üslup açısından gözden geçirir ve düzeltir. Düzeltmelerin yoğun olduğu durumlarda ilgili ekip başkanları devreye alınır.

MADDE 11. AKREDİTASYON KARARLARI

Akreditasyon kararlarında son söz İLAD'a aittir. Bu Akreditasyon kararı, ziyaret ekibi tarafından İLEDAK'a yapılan önerilere, kurumun ara raporuna dayalı kararlarda ise bu raporu inceleyen İLEDAK üyesinin önerilerine dayanılarak İLEDAK tarafından alınır. Karar İLAD yönetim Kurulu tarafından onaylandıktan sonra kesinleşir.

- (a) İLEDAK, programları niteliklerine göre sıralamaz. Programlar akredite edilir veya edilmez. Akreditasyon kararları yalnızca bir sonraki değerlendirmenin türünü belirtir.
- (b) Bir programın İLEDAK ölçütlerinde belirtilen asgari koşulların tümünü sağladığı sonucuna varılırsa, beş (5) yıllık akreditasyon verilir. Bu tür bir akreditasyon, programla ilgili hiç bir ölçütte "eksiklik" ve/veya "zayıflık" değerlendirmesi yapılmadığı anlamına gelir; ancak, programla ilgili bazı ölçütlerde "kaygı" ve/veya "gözlem" bildiri yapılmış olabilir.
- (c) Bir programın genel değerlendirmesinde herhangi bir ölçütte "eksiklik" değerlendirmesi yapılmamış olmasına karşın, bir veya daha fazla ölçütte "zayıflık" değerlendirmesi yapılmışsa, akreditasyon yalnızca iki (2) yıl için verilir.

İki (2) yıl süreli akreditasyon verilen programların akreditasyon geçerlik süresinin son yılı (ikinci yıl) içinde ara değerlendirmeleri yapılır.

Ara değerlendirme, genel değerlendirme sırasında "zayıflık" ve "kaygı" değerlendirmesi yapılmış ölçütlere odaklı olarak yapılır. Ara değerlendirme sırasında herhangi bir ölçüt için yapılacak "eksiklik" veya "zayıflık" değerlendirmeleri, "eksiklik" olarak kabul edilir ve bu sonuca varılan tarihten itibaren bir (1) yıl içinde bu ölçütlere odaklanmış bir "kanıt göster" ara değerlendirmesi gerekir. Eğer bu odaklanmış "kanıt göster" ara değerlendirmesi sonucunda ilgili ölçütlerdeki "eksiklik"lerin hala sürmekte olduğu saptanırsa, programın akreditasyonu uzatılmaz. Bu karar itiraza açıktır.

Diğer taraftan, ara değerlendirmede herhangi bir ölçütte "eksiklik" veya "zayıflık" değerlendirilmesi yapılmayan programların akreditasyon süreleri en fazla üç (3) yıl süre ile bir sonraki genel değerlendirme tarihine kadar uzatılır. Bir ara değerlendirmeyi takip eden kanıt göster değerlendirmesinde, daha önce tespit edilen zayıflıkların giderildiği saptanan programların akreditasyon süreleri en fazla iki (2) yıl süre ile bir sonraki genel değerlendirme tarihine kadar uzatılır.

- (d) Bir programın ilk kez genel değerlendirmesinde, bir veya daha fazla ölçütün hiç sağlanmaması nedeniyle "eksiklik" değerlendirmesi yapılmışsa, bu programa akreditasyon verilmez. Bu karar itiraza açıktır.
- (e) Akreditasyonu olan bir programın genel değerlendirmesinde bir veya daha fazla ölçütte "eksiklik" değerlendirmesi yapılmışsa bu sonuca varılan tarihten itibaren bir (1) yıl içinde bu ölçütlere odaklanmış bir "kanıt göster" ara değerlendirmesi gerekir.

Eğer bu odaklanmış "kanıt göster" ara değerlendirmesi sonucunda ilgili ölçütlerdeki "eksiklik"lerin hala sürmekte olduğu saptanırsa, programın akreditasyonu uzatılmaz. Bu karar itiraza açıktır. Programların akreditasyonları, "kanıt göster" ara değerlendirmesi sonucunda akreditasyonun uzatılmaması kararı alınmasına kadar devam eder. "Eksiklik"lerin giderildiği saptanan programların akreditasyon süreleri en fazla dört (4) yıl süre ile bir sonraki genel değerlendirme tarihine kadar uzatılır.

- (f) Verilmiş olan akreditasyon süresi içinde İLAD'a bir programın artık ölçütleri sağlamadığına dair bazı bilgiler edinirse, bu bilgiler hemen kuruma bildirilir ve İLAD'a otuz (30) gün içinde bir yanıt verilmesi istenir. Eğer kurumdan bir yanıt gelmezse veya gelen yanıt İLEDAK tarafından uygun bulunmazsa, İLAD/İLEDAK gerekçeli iptal işlemlerini başlatabilir. Bu işlemler, gerekçeli iptalin uygulama nedenlerinin kuruma bildirilmesi ile başlar. Gerçek verileri belirlemek için bir *kurum ziyareti* düzenlenebilir. İptal nedenlerini gösteren bir belge hazırlanır, incelemesi ve otuz (30) gün içinde yanıtlanması için kuruma iletilir. Eğer kurumdan bir yanıt gelmezse veya gelen

yanıt İLAD tarafından uygun bulunmazsa, akreditasyon iptal edilir. Bu karar, gerekçelerinin açıklaması ile birlikte ilgili eğitim kurumuna hemen bildirilir. Bu iptal itiraza açıktır.

(g) İLEDAK aşağıdaki kararları alabilir.

1- **Sonraki Genel Değerlendirme (SGD):** Bu karar programın uygulanan ölçütlere tam uyduğunu gösterir. Bu karar yalnızca bir genel değerlendirmeden sonra alınabilir ve süresi genellikle beş (5) yıldır.

2- **Ara Rapor (AR):** Bu karar, programın niteliğinin bir sonraki genel değerlendirmeye kadar bozulmamasını garanti etmek için "zayıflık" bildirim yapılan ölçütlerin daha kuvvetli sağlanması gerektiğini gösterir. Zayıflığın niteliği, kurum tarafından alınacak düzeltici önlemlerin bir sonraki değerlendirmesi için kurum ziyaretini gerektirmemektedir. Ancak, kurumun, aldığı düzeltici önlemlere odaklanmış bir ara rapor vermesi gerekmektedir. Bu karar ancak bir genel değerlendirmede verilebilir ve süresi genellikle iki (2) yıldır.

3- **Ara Ziyaret (AZ):** Bu karar programın niteliğinin bir sonraki genel değerlendirmeye kadar bozulmamasını garanti etmek için "zayıflık" bildirim yapılan ölçütlerin daha kuvvetli sağlanması gerektiğini gösterir. Zayıflığın niteliği, kurum tarafından alınacak düzeltici önlemlerin bir sonraki değerlendirmesi için kurum ziyaretini gerektirmektedir. Ziyaret öncesinde, kurumun, aldığı düzeltici önlemlere odaklanmış bir ara rapor vermesi de gerekmektedir. Bu karar ancak bir genel değerlendirmede verilebilir ve süresi genellikle iki (2) yıldır.

4- **Raporla Uzatma (RU):** Bu karar bir önceki Ara Rapor kararında belirtilen zayıflıkları gidermek üzere kurum tarafından yeterli önlemlerin alındığını gösterir. Bu karar yalnızca Ara Değerlendirmesinde alınabilir. Bu karar akreditasyonu bir sonraki genel değerlendirmeye kadar uzatır ve dolayısı ile süresi genellikle üç (3) yıldır.

5- **Ziyaretle Uzatma (ZU):** Bu karar bir önceki Ara Ziyaret kararında belirtilen zayıflıkları gidermek üzere kurum tarafından yeterli önlemlerin alındığını gösterir. Bu karar yalnızca Ara Ziyaret değerlendirmesinde alınabilir. Bu karar akreditasyonu bir sonraki genel değerlendirmeye kadar uzatır ve dolayısı ile süresi genellikle üç (3) yıldır.

6- **Raporla Kanıt Göster (RKG):** Bu karar akreditasyonu olan bir programın genel değerlendirmesinde eksiklikler saptandığını veya bir programın ara değerlendirmesinde bir önceki değerlendirmede saptanan zayıflıkların hala sürmekte olduğunu gösterir. Eksikliklerin veya sürmekte olan zayıflıkların niteliği, bunları gidermek üzere kurum tarafından alınan önlemlerin değerlendirilmesi için bir kurum ziyaretini gerektirmemektedir. Ancak, kurumun, aldığı düzeltici önlemlere odaklanmış bir ara rapor vermesi gerekmektedir. Bu karar bir genel değerlendirmede veya Ara Rapor veya Ara Ziyaret değerlendirmesinde alınabilir ve süresi genellikle bir (1) yıldır.

7- **Ziyaretle Kanıt Göster (ZKG):** Bu karar akreditasyonu olan bir programın genel değerlendirmesinde eksiklikler saptandığını veya bir programın ara değerlendirmesinde bir önceki değerlendirmede saptanan zayıflıkların hala sürmekte olduğunu gösterir. Eksikliklerin veya sürmekte olan zayıflıkların niteliği, bunları gidermek üzere kurum tarafından alınan önlemlerin değerlendirilmesi için bir kurum ziyaretini gerektirmektedir. Ziyaret öncesinde, kurumun, aldığı düzeltici önlemlere odaklanmış bir ara rapor vermesi de gerekmektedir. Bu karar bir genel değerlendirmede veya Ara Rapor veya Ara Ziyaret değerlendirmesinde alınabilir ve süresi genellikle bir (1) yıldır.

8- **Kanıtla Uzatma (KU):** Bu karar bir önceki RKG veya ZKG kararında belirtilen yetersizlikleri gidermek üzere kurum tarafından yeterli önlemlerin alındığını gösterir. Bu karar yalnızca RKG veya ZKG değerlendirmesinden sonra alınabilir. Bu karar akreditasyonu bir sonraki genel değerlendirmeye kadar uzatır ve dolayısı ile süresi iki (2) yıl ile dört (4) yıl arasındadır.

9- **Akreditasyon Vermeme (AV):** Bu karar, akreditasyonu bulunmayan yeni bir programın değerlendirilmesinden sonra veya bir programın Raporla Kanıt Göster veya Ziyaretle Kanıt Göster değerlendirmesinden sonra alınabilir. Bu karar, ilk kez değerlendirilen bir programın genel değerlendirmesinde ölçütleri sağlamayan eksiklikleri olduğunu gösterir. Raporla Kanıt Göster veya Ziyaretle Kanıt Göster değerlendirmesinden sonra verilmesi durumunda, bu karar, akreditasyonu olan bir programın genel değerlendirmesinde saptanan eksikliklerinin veya ara değerlendirmesinde sürmekte olduğu saptanan zayıflıklarının Raporla Kanıt Göster veya Ziyaretle Kanıt Göster süresinden sonra da hala devam etmekte olduğunu gösterir.

10- **Sonlandırma (S):** Bu karar genellikle bir kurumun kapatılma kararı alınan bir programının akreditasyonunun sonra erdiği tarihten itibaren uzatılması istemine yanıt olarak alınır. Bu kararın amacı, kapatılacak programda halen okumakta olan öğrencileri kapsamaktır. Bu kararın süresi genellikle bir (1) yıldır. Kurum tarafından verilen yıllık raporlara dayalı olarak toplam üç (3) yılı aşmayacak şekilde akreditasyon uzatması verilebilir. Bu karar Raporla Kanıt Göster veya Ziyaretle Kanıt Göster değerlendirmesinden sonra verilemez.

(h) Bir "kanıt göster"e dayalı "akreditasyon vermeme" kararı, İLEDAK'ın (itiraz durumlarında İLAD Yönetim Kurulunun) "akreditasyon vermeme" kararını izleyen akademik yıl başlangıcında yürürlüğe girer. İLEDAK tarafından bir programa daha önce verilmiş olan akreditasyon kaldırılırsa ve bu karara kurum tarafından itiraz edilmezse veya itiraz edilme durumunda karar İLAD Yönetim Kurulu tarafından bozulmazsa, bu program İLAD'ın akredite edilmiş programlar listesinden çıkarılır.

- (i) Bazen, kurumlar bir programı kapatabilirler. Aşağıdaki işlemlerin yapılması koşulu ile, İLEDAK kurumlar ile ortak çalışarak böyle bir programın akreditasyonunun kapatılma tarihine kadar geçerli olmasını sağlar:
- 1- Verilmiş olan bir akreditasyon süresi içinde kurumu tarafından kapatılacak bir programın akreditasyonu, kurum tarafından verilecek bir raporun İLEDAK tarafından kabul edilmesi koşulu ile kapatılma kararının bildiriminden kapatılma tarihine kadar geçerli sayılır.
  - 2- Mevcut akreditasyon süresinin bitimini üç (3) yıldan fazla geçmeyen bir tarihte kapatılacak bir programın akreditasyonu, kurum tarafından verilecek bir rapora dayanarak, İLEDAK tarafından verilecek "Sonlandırma" kararı ile kapatılma tarihine kadar bir (1), iki (2) veya en fazla üç (3) yıl uzatılabilir. Gerekli durumlarda İLEDAK bu kararı alabilmek için genellikle bir (1) gün süren ve yalnızca bir ekip başkanınca yapılacak kısa bir kurum ziyareti talep edebilir.
  - 3-İLEDAK, akreditasyon verilmiş programlar listesinde, kapatılacak programlardan "Sonlandırma" kararı alınanlar için kapatılma tarihine ilişkin bir not koyar.
- (j) İLAD, İLEDAK tarafından uygun görülen programları akredite eder, akreditasyon kararlarını ve raporlarını ilgili kuruma bildirir, akreditasyon verilmiş programların listesini yıllık olarak hazırlar ve arşivler.
- (k) İLEDAK tarafından değerlendirilen programlar için hazırlanan değerlendirme raporları, yasal bir zorunluluk hariç, ilgili kurum dışında kimse ile paylaşılmaz.

MADDE 12. AKREDİTASYON KARARLARININ TOPLUMA DUYURULMASI

- (a) İLAD tarafından akreditasyon verilmiş programlar listesinin güncel sürümü İLAD web sayfasında yayınlanır. Bu listede akreditasyon alan programların adları ve verilen akreditasyonun süresi belirtilir. İLAD/İLEDAK web sayfasında yayınlanacak akreditasyon verilmiş programların listesi için kullanılacak format ve açıklanacak bilgilerin ayrıntıları İLAD Yönetim Kurulu kararı ile belirlenir.
- (b)
- 1- Akreditasyon sürelerinin dolacağı tarihten bir yıl önceki Şubat ayının sonuna kadar İLAD'a başvurmayan programlar;
  - 2- Başvurusunu Madde 5.1(d), (f), (h) veya 5.2 (b.2) uyarınca geri çekmiş sayılan programlar;
  - 3- Başvurusunu Madde 5.2 (b-1) veya 5.2 (b-3) uyarınca yapmamış sayılan programlar

İLEDAK tarafından daha önce verilmiş olan akreditasyon süreleri sonunda akredite edilmiş programlar listesinden çıkarılır.

MADDE 13. İTİRAZLAR

- (a) İtirazlar, yeniden değerlendirme istemleri ve yeniden ziyaret istemleri "akreditasyon vermeme" kararlarına, veya (2) yıllık akreditasyon kararlarına karşı yapılabilir. İtiraz veya istemler, "akreditasyona ilişkin kararın" İLEDAK'ın bazı bilgi hataları veya İLAD'ın yayınlanmış ölçütleri, yönetmelikleri ve yönergelerine aykırı değerlendirmelerine uygun olmadığı görüşüne dayandırılabilir. İtiraz veya yeniden değerlendirme istemlerinde, yalnızca İLAD karar aldığı sırada İLEDAK tarafından bilinen koşullar göz önüne alınacaktır. Yeniden ziyaret istemi durumunda, istemden önce yapılmış ve kurumca belgelenmiş önemli geliştirmeler ve düzeltmeler de göz önüne alınacaktır.
- (b) Kurumlar hemen itiraz etmek yerine, önce İLEDAK tarafından yeniden değerlendirme veya yeniden ziyaret isteyebilirler. Eğer bu tür bir istem İLEDAK tarafından reddedilirse, kurum ilk verilen "akreditasyona ilişkin karara" itiraz edebilir. Yeniden değerlendirme veya yeniden ziyaret istemleri, "akreditasyona ilişkin kararın" kurumlara tebliğini izleyen otuz (30) gün içinde İLAD'a yazılı olarak yapılmalıdır.
- (c) İtirazlar "akreditasyona ilişkin kararın" veya yapılmış olan yeniden değerlendirme veya yeniden ziyaret isteminin reddinin kurumlara tebliğini izleyen otuz (30) gün içinde İLAD'a yazılı olarak yapılmalıdır.
- (d) Kurumlar kendileri için en uygun olabilecek hareket tarzını belirlemek amacıyla İLAD Yönetim Kurulu Başkanlığına her zaman danışabilirler.
- (e) Yeniden Ziyaret:
1. "Akreditasyon vermeme" kararı alınmış bir programda, bir sonraki değerlendirme dönemi başlamadan önce önemli ve belgelenmiş geliştirmeler yapılırsa, bu program yeniden ziyaret adayı olabilir. Bu gibi durumlarda, kurum "akreditasyon vermeme" kararının kendisine tebliğini izleyen otuz (30) gün içinde İLAD'a yazılı olarak yeniden ziyaret istemi başvurusu yapmalıdır. Bu istemle birlikte, İLEDAK'ın kuruma yaptığı bildirimde belirtilmiş eksikliklerin giderilmesi için alınmış önlemleri açıklayan bir rapor da verilmelidir. Bu rapor, önemli gelişmelerin ve düzeltici önlemlerin belgelerini içermeli ve yeniden ziyaret istemini desteklemelidir. Ancak, kurumlar, düzeltici önlemlerin etkinliğinin yeterli düzeyde olmamasının ziyaretin de üretken olmamasına yol açabileceği konusunda uyarılır.

2. İLEDAK, kurumun yeniden ziyaret isteminin İLAD'a ulaşmasını izleyen otuz (30) gün içinde bu istemi karara bağlar. Bu karar, yalnızca "akreditasyon vermeme" kararına yol açan eksiklikler ile ilgili olarak kurum tarafından verilen rapora ve destekleyici belgelere dayanılarak verilir.

3. İLEDAK yeniden ziyarete gerek olmadığı sonucuna varırsa, İLEDAK'ın istem gerekçelerini uygun görmeme nedenleri ve kurumun "akreditasyona ilişkin kararına" itiraz hakkı bulunduğu ilgili kuruma bildirilir.

(f) Yeniden Değerlendirme:

1. "Akreditasyon vermeme" veya (2 yıl) akreditasyon kararı alınmış bir programın sahibi kurum, İLEDAK'ın önemli ve belgelenmiş bazı hatalı bilgileri kullanarak hatalı bir "akreditasyon vermeme" veya (2 yıl) akreditasyon kararına vardığını ortaya koyarsa, yeniden değerlendirme adayı olabilir. Bu gibi durumlarda, kurum "akreditasyon vermeme" kararının kendisine tebliğini izleyen otuz (30) gün içinde İLAD'a yazılı olarak yeniden değerlendirme istemi başvurusu yapmalıdır. Bu istemle birlikte, önemli ve belgelenmiş bilgi hatalarını ve bunların hatalı "akreditasyon vermeme" kararına olan etkilerini açıklayan bir rapor ve bu savı destekleyici belgeler de verilmelidir.

2. İLEDAK, kurumların isteminin İLAD'a ulaşmasını izleyen otuz (30) gün içinde "akreditasyon vermeme" veya (2 yıl) akreditasyon kararını yeniden değerlendirir. Bu değerlendirme, yalnızca "akreditasyon vermeme" kararına yol açan eksiklikler ile ilgili olarak kurum tarafından verilen rapora ve destekleyici belgelere dayanılarak yapılır.

3. İLEDAK'ın hatalı karar vermesine yol açan yanlışlar konusunda kurumun haklı olduğu kabul edilirse, İLEDAK "akreditasyon vermeme" veya (2 yıl) akreditasyon kararını değiştirerek, alınabilecek akreditasyon kararları içinde en uygun olanını verebilir.

4. İLEDAK, yeniden değerlendirme yapılmasına gerek olmadığı sonucuna varırsa, ret nedenlerini ve kurumun "akreditasyon vermeme" kararına itiraz etme hakkı olduğunu açıklayan bir yazı ile yeniden değerlendirme istemini reddeder. Yeniden değerlendirmenin reddine itiraz edilemez.

(g) İtiraz:

1. "Akreditasyon vermeme" veya (2 yıl) akreditasyon kararına itiraz edilebilir. İtirazlar, "akreditasyon vermeme" veya (2 yıl) akreditasyon kararının kurumlara tebliğini izleyen otuz (30) gün içinde kurumun rektörü tarafından İLAD'a yazılı olarak yapılmalıdır. İtiraz başvurusunda, İLEDAK'ın aldığı "akreditasyon vermeme" veya (2 yıl) akreditasyon kararının uygun bulunmama nedenleri (bilgi hataları veya İLAD'ın yayınlanmış ölçütlerine uymama, politikalar veya yöntemlerinin hangilerine uymama, vb.) gerekçeleriyle açıklanmalıdır.

2. İtiraz kararının İLAD'a ulaşmasından sonra, İLAD Yönetim Kurulu kendi üyelerinden ve/veya Yönetim Kurulunun eski üyelerinden ve itiraz eden kurum üyesi olmayanlar arasından en az üç kişilik bir itiraz komitesi seçer. Bu komitenin en az bir üyesinin program değerlendiriciliği ve/veya İLEDAK eski üyeliği deneyimi olması gerekir. İLAD Yönetim Kurulu komite üyelerinin birini komite başkanı olarak atar.

3. Değerlendirme sürecinin değişik aşamalarında kuruma verilen tüm belgelerin, kurumun değerlendirme sürecindeki yanıtının, kurum ve İLEDAK tarafından verilen diğer belgelerin kopyaları itiraz komitesine verilir.

4. Kurumun, kendisine daha önce İLEDAK tarafından gönderilmiş olan "akreditasyon vermeme" kararının dayandırıldığı İLEDAK değerlendirmelerine bir yanıt vermesi beklenir. Kurum itirazını destekleyecek diğer gerekli malzemeyi de sunabilir. Ancak, bu tür malzemelerin, "akreditasyon vermeme" kararı alınmış programın değerlendirilme sürecinde kurum tarafından İLAD'a verilmiş olması gerekir.

5. İLEDAK'ın "akreditasyon vermeme" kararını aldığı toplantısından sonra yapılan program düzenlemeleri itiraz komitesince göz önüne alınmaz.

6. İLEDAK kendi görüşlerini açıklamak için kuruma verilen yanıt ve "akreditasyon vermeme" veya (2 yıl) akreditasyon kararının dayandırıldığı değerlendirmelere ek olarak, başka yazılı belgeler de sunabilir. Bu tür malzemelerin kuruma ve itiraz komitesine komitenin toplantısından en az altmış (60) gün önce verilmesi gerekir. Kurumun bu malzemelerle ilgili olabilecek itiraz ve karşı açıklamaları komite toplantısından en az otuz (30) gün önce komiteye sunulmalıdır.

7. İtiraz komitesi toplantısında alınacak tavsiye kararında, yalnızca kurum ve İLEDAK tarafından verilmiş yazılı belgeler göz önüne alınacaktır.

Kurum veya İLEDAK temsilcileri bu toplantıya katılamaz. İtiraz komitesinin alacağı karar, İLEDAK'ın alabileceği karar seçenekleri ile sınırlıdır. İtiraz komitesinin kararı İLAD Yönetim Kurulu üyelerine, Komite Başkanı tarafından yazılı bir rapor ile iletilir. İLAD Yönetim Kurulu tarafından alınan karar kesindir.

8. Karar ve gerekçeleri, kararın alınmasını izleyen on beş (15) gün içinde İLAD tarafından kuruma ve İLEDAK'a yazılı olarak bildirilir.

MADDE 14. DEĞERLENDİRME DÖNEMİ İÇİNDEKİ DEĞİŞİKLİKLER

- (a) İLAD tarafından akredite edilmiş bir programda gerçekleşen ve programın akreditasyon statüsünü etkileyebilecek alanlardaki önemli değişikliklerin İLAD'a bildirilmesi kurumun yönetim yetkilisinin sorumluluğudur. Bunlardan önemli olanlar aşağıda verilmiştir.
1. Program Adı
  2. Öğretim Kadrosu
  3. Eğitim Amaçları
  4. Eğitim Programı İçeriği
  5. Öğrenciler
  6. Yönetim (bölüm başkanı, dekan)
- (b) Akredite edilmiş bir programda gerçekleşen ve programın akreditasyon statüsünü etkileyebilecek önemli değişikliklerin kurumca veya üçüncü bir tarafça İLAD'a bildirilmesi üzerine bir değerlendirme süreci başlatılır. Bu değerlendirme sürecinde atılacak ilk adım, kurumun öne sürülenlere veya kararlara yanıt verecek şekilde İLEDAK'a bilgi vermesidir.
- (c) Kurum tarafından sağlanan bilgilerin çok ayrıntılı olması gerekmez. Ancak, değişikliğin akredite edilmiş programa etkisinin değerlendirilebilmesi için yeterli ayrıntıyı içermelidir.
- (d) İLEDAK kurum tarafından verilen bilgileri değerlendirerek, halen geçerli olan akreditasyon kararında değişiklik gerekip gerekmediğine karar verir. Bu karar, değişiklikten etkilenen programın ilgili değerlendirme ölçütlerini sağlamayı sürdürüp sürdürmediğinin kesinlik derecesine bağlıdır.
- (e) Akredite olmuş bir programdaki önemli değişiklik bildirimini İLAD/ İLEDAK'a ulaşmasından sonra, İLEDAK başkanı kurum tarafından sağlanan bilgilerin kopyalarını iki İLEDAK üyesine gönderir.
- (f) İLEDAK'ın bu iki üyesinden kendilerine sağlanan bilgileri değerlendirmeleri ve önerilerini otuz (30) gün içinde İLEDAK'a bildirmeleri istenir. Bu üyeler, İLAD Sekreterliği aracılığı ile kurumdan ek bilgi isteyebilirler. Yapılacak öneri, değişiklikten etkilenen programın akreditasyonunun içinde bulunulan değerlendirme dönemi sonuna kadar uzatılması veya değiştirilen programın akreditasyon statüsünü belirlemek amacıyla kurumdan yeniden ziyaret isteminde bulunmasının istenmesi şeklinde olabilir.
- (g) İLEDAK yapılan öneriyi değerlendirir ve kesin bir kararı zaman geçirmeden alır.
- (h) Bu kesin karar kuruma İLEDAK tarafından hemen bildirilir.
- (i) Yeniden ziyaret yapılmasının kurum tarafından reddedilmesi, programın akreditasyonunun iptal nedenidir.
- (j) Akredite olmuş programları bulunan kurumlarda programların kapatılması ve programların öğretim kadrosunda, altyapısında, organizasyonunda, kayıtlı öğrencilerinde ve diğer ilgili birimlerinde olabilecek önemli değişiklikler hakkında İLEDAK sürekli bilgilendirilmelidir. Eğer akredite edilmiş bir program Madde 11 (k)'daki süreç izlenmeden kapatılırsa, bu programın İLAD/İLEDAK akreditasyonu kendiliğinden sona ermiş olur.

MADDE 15. YÖNERGEDE DEĞİŞİKLİK

Bu yönerge üzerindeki değişiklik önerileri, Yönetim Kuruluna İLEDAK tarafından veya İLAD Yönetim Kurulu tarafından görevlendirilecek bir komite tarafından sunulabilir. Hazırlanan öneriler, Yönetim Kurulunun ilk toplantısının gündemine alınır ve karara bağlanır.

MADDE 16. YÜRÜRLÜK

Bu yönerge İLAD Yönetim Kurulu tarafından onaylandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer. (22 Ağustos 2020)

NOT:

Madde 15 gereği, bu yönergedeki değişiklik önerileri 22 Ağustos 2020 tarihinde yapılan İLAD/İLEDAK ortak çevrimiçi toplantısında görüşülmüş ve yukarıdaki şekliyle karara bağlanmıştır.